

..לא אזיל דימעה כאשר הסורים ידכאו את אנשי עראפאת -

אמר יצחק רבין. האם הוא יאמר זאת גם כאשר יופיעו

חיילים סוריים בראש הניקרה, בטולכרם, בירושלים ובעקבה?

מתר יזיל דימעה

קואליציה זו כוללת את הגורמים הבאים:

- סוריה, שהטילה על צבאה ועל גוריה לכבוש את לבנון.
- הימין הלבנוני, הנוצרי בעיקרו.
- ארצות הברית, הנותנת עידוד גלוי לפלישה הסורית.
- ברית המועצות, ששלחה לדמשק את אלכסיי קוסיגין, ובכך נתנה אישור הפגנתי לפעולה הסורית.
- ירדן, שתיווכה בין דמשק לושניגטון.
- ישראל, שלולא הסכמתה לא היתה סוריה יכולה לרכוז את צבאה ולהפעילו בלבנון.

כל הגורמים האלה עשו יריאהת כדי לתמוך בפעולה, שמטרתה הגלויה והעיקרית היא לחסל את אש"ף כגורם עצמאי. השבוע יכנס הפלסטינים לשיר: "העולם כולו נגדנו..."

לפני שש שנים, בימי "ספטמבר השחור", היו החזיתות שונות לחלוטין. ירדן חיסלה את אש"ף בגבולותיה. הצבא הסורי חש לעזרת אש"ף, אך נבלם על ידי אולטימטום אמריקאי-ישראלי, כשצה"ל מאיים בפלישה כדי לעצור את טוריה-סוריה. ברית המועצות תמכה בסוריה ובאש"ף, וגינתה את "הקנוניה האמריקאית-ישראלית-ירדנית". החודש, העשוי להיכנס להיסטוריה הפלסטינית כ"יוני השחור", פועלת סוריה בשיתוף עם האמריקאים וישראל, ואילו ברית המועצות נתנה את ידה לדיכוי אש"ף. כיצד נוצרה קואליציה מוזרה זו? מהו האינטרס המשותף, המזמן וחדיו עמיתים כה משונים?

המטרה הסורית

כפי שקורה לעיתים קרובות בפוליטיקה, מבוססת גם קואליציה זאת על אינטרסים שונים, כשכל שותף בה מבקש להשיג משהו אחר. בולט ביותר האינטרס הסורי, הוא גלוי לעין, כימעט ללא כל גיסיון להסוואת סוריה נמצאת עתה על דרך המזרח להגשמת שאיפת הדרור: הקמתה של סוריה יריכתני, ככל השטח הנחשב בעיני הסורים כסוריה ההיסטורית.

שטח זה כולל את סוריה עצמה, לבנון, עבר הירדן וכל ארץ ישראל המערבית. בפלישתה ללבנון, מבקשת סוריה להטיל סופית את מרותה על שניים מן השטחים האלה: על לבנון ועל הגדה המערבית של הירדן. אין סוריה דבקה עוד בשיטות מיושנות. אנשי "סוריה רבתי" מתחכמים הרבה יותר מאנשי "ארץ ישראל השלמה". אין הם מבקשים לספח את לבנון לסוריה, די להם בהפיכת לבנון לארץ-גרוה אוטונומית, שתהיה תלויה לחיים ולמוות בבעלת-הסוואה הסורית. מובן מאליו שכל הסדר-שלום פנים-לבנוני, שיושג תחת כיבוש סורי ועל-פי תכתיב סורי, יהפוך את לבנון לארץ-חסות סורית, בדומה למעמדה של צ'כוסלובקיה כלפי ברית המועצות.

אכן, קיים דימיון רב בין הפלישה הסובייטית לפראג לבין הפלישה הסורית ללבנון. אולם זאת תהיה רק תוצאה אחת - וייתכן כי השנייה חשובה יותר. לבנון היא הטריטוריה היחידה שבה פועל אש"ף כגוף עצמאי ולמעשה אכס-טריטוריאלי. "המדינה בדרך" של הפלסטינים, על מוסדותיה וצבאה, קמה בלבנון. עד להקמת מדינה פלסטינית אמיתית, אין תחליף לבסיס הלבנוני. הפלישה הסורית ללבנון באה לשים קץ לכסים עצמאי זה. תחת שידטור סורי, יצטרך אש"ף להפוך גרוה סורית. יאמר עראפאת יצטרך להיכנע או להסתלק. הנהגת אש"ף תעבור מידי קבוצתו לרדי זוהר מוחסיף, נציג אדיצ'עאיקה ("הרעם"). אירגון זה יבוא במקום פתח, כגוף המרכזי של אש"ף.

כך יסתובב הגלגל לאחור, לימי הראשית של פתח. לפני מלחמת ששת-הימים, כאשר אירגון זה פעל בחסות הסורים, מילא שליחות סורית והיה, למעשה, כלי-שרת בידי המודיעין הסורי. כל ראשי אש"ף וזכרים תקופה זו בועם. איש מהם לא התגבר עדיין על שינאתו העזה לסוריה, שנוצרה או, רבים מהם בילו תקופות ארוכות בבתי-כלא סוריים, ואין הם זוכרים בילוי זה בחיבה.

יאמר עראפאת עצמו הפך המנהיג הבת-רימערער של התנועה הפלסטינית מפני שהוא מטיף לפטריוטיזם פלסטיני, הכופר במרות של כל מדינה ערבית שהוא. אנשיו אומרים כפהימא שכל מדינה ערבית מוכנה למכור את הפלסטיניות לזכות האינטרסים של עצמה, וכי לא תקום מדינה פלסטינית עצמאית אם אש"ף לא יהיה גורם עצמאי. הדבר בא לידי גילוי חד בהצהרה שמסר סגן מנהיג פתח, המכונה אבריאיד, (צלח ח'ף). לפני חודשיים, כאשר קרא לאחדות לאומית פלסטינית: "(אם תושג האחדות) ננקוט עמדה מאוחדת כלפי המדינות הערביות, כדי שלא ננוצל ולא נשמש מסוה. אל ניתן למישטר ערבי כלשהו לנצל אירגון פלסטיני אחד כדי לכסות על מחלוליו כלפי המהפכה הפלסטינית כולה... שום מדינה (ערבית) לא תוכל או לחפות על בגידתה, או על עמדה שכמותה כבגידה, עליידי ניצול אירגון פלסטיני אחד כחיפוי".

במילים פשוטות: אבריאיד האשים את הסורים בכך שהם בונדים בשאיפת הפלסטיניות להגדרה עצמית, ומנצלים לשם כך את אירגון אליצ'עאיקה.

אם יצליחו הסורים, תהפוך לבנון מדינת-חסות, ותקום מדינת-חסות סורית בגדה המערבית וברצועת-עזה. ירדן תהיה אף היא מדינת-חסות סורית - אם כיחידה אוטונומית, אם כחלק ממדינת-חסות ירדנית-פלסטינית. כך תקום סוריה-ירכתני בכל שיטחה של סוריה ההיסטורית, מיכבד

אש"ף הממשלה חיך את חיכו האופייני, כדרכו של ילדון שובב היודע שהוא עומד לפלוט התחכמות. הוא נשאל על עמדתה של ממשלתו כלפי הפלישה הסורית ללבנון. "אודה, איני מויל דמעות על ההתנגשויות בין הסורים ואנשי עראפאת. לא הייתי רוצה להפריע למישהו לדכא קצת את אנשי עראפאת!" אמר בעליצות.

מאת אורי אבנרי

שומעיו הסטודנטים, השומן והסולת של האינטליגנציה הצעירה, התמוגגו מנחת. גם העיתונות, למחרת היום, מחאה כפיים לחוכמתו של ראש-הממשלה. כך, בכמה מילים שז התחכמות, הסביר יצחק רבין החלטה גורלית הענינה לפמן מופנה בתולדות המדינה, ולהביא עינה סכנה שלא היתה עוד כמותה.

האריה והתנין

ב סיפרי הציונות על הרפתקות הארץ הגרמני קארל הירונימוס פון-מינכהאוזן, מצא הגיבור את עצמו פעם בין אריה מסתער לבין תנין פוער-פה. הוא התכופף,

יאמר עראפאת האויב של האויב - ירדן?

האריה וינק ונחת בתוך פיו של התנין. שתי המיפלצות הרגו זו את זו, והבארון המשיך ייתכן מאד שכך נראים הדברים בעולמו של יצחק רבין. הוא יתכופף, והאריה הסורי יקפוץ על התנין הפלסטיני. הם יטרפו זה את זה, וישראל תיפטר מכל בעיותיה.

כך קורה בסיפורי-הילדים, המציאות שונה לחלוטין. דבריו של רבין מאשרים, בצורה עקיפה, כי ממשלת ישראל נתנה דגבא הסורי יד חופשית לפעול בלבנון. אין ספק כי הבטחה זו נמסרה לאמריקאים, וכי אזה העבירו אותה לדמשק, כחזק מעיסקה אמריקאית-סורית.

האליבי של ממשלת רבין כלפי הציבור הישראלי הוא, שהסורים לא ייכנסו לאיזורי הגבול בין לבנון וישראל, כך שהאינטרס הביטחוני של ישראל לא ייפגע. על כך חזרה בצורה זו או אחרת, גם שימעון פרס ויגאל אלון. בפרשה זו נתגלו שלושת העמיתים המתקוטטים של הקאבינט הישראלי כצדור אחד. אולם אליבי זה מופרך מיסודו. האינטרס הביטחוני והפוליטי של ישראל אינו תלוי בשום "קו אדום" דימויני, המסומן על המפה, ושאותו אסור לסורים לחצות. האינטרס הישראלי ייקבע על ידי המתרחש בניירות ובהרי-הלבנון. שם יחרץ גורלה של לבנון, וייקבע מי תהיה להבא השכנה הצפונית של ישראל.

למעשה החליטה ישראל, על ידי הוראה אמריקאית: מוטב שהשכנה הצפונית שלנו תהיה סוריה - אם זו תחסל את אש"ף.

יוני השחור

ב ימים האחרונים נוצרה קואליציה מוזרה ביותר - כה מוזרה עד כי היתה נראית כחזיון מטורף, אילו ניבא אותה מישהו מראש, לפני שנה.